

| | | |
|---------------|--|--------------------------|
| نام خانوادگی: | به نام خداوند علم و قلم | نام درس: فارسی نهم |
| نام پدر: | اداره ی آموزش و پرورش استان خراسان جنوبی | تاریخ: |
| پایه: | دیرستان | زمان آزمون: |
| نام دبیر: | سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ | سوالات ارزشیابی نوبت دوم |
| | | نمره با عدد: |
| | | نمره با حروف: |

| | |
|------|------|
| بارم | ردیف |
|------|------|

معنی واژه

| | | |
|---|--|------|
| ۱ | معنی «سحاب»، «آذرخش» و «رنگین کمان» در متن «... از انواع حیوانات و آنچه میان آسمان و زمین است، چون میغ و باران و برف و تگرگ و رعد و برق و قوس قزح و علامات‌ی که در هوا پدید آید...» به ترتیب برابر با «میغ»، «رعد» و «قوس قزح» می باشد. <input type="checkbox"/> درست <input type="checkbox"/> نادرست | ۰/۲۵ |
| ۲ | «صحرا» در مصرع «خوش بود دامن صحرا و تماشای بهار» معنی واژه «بیابان در مصرع در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم» می باشد. <input type="checkbox"/> درست <input type="checkbox"/> نادرست | ۰/۲۵ |
| ۳ | کدام گزینه درست است؟ الف) معنی «زهره» در «ابلیس زهره ندارد که گرد او گردد» به معنی «ترس» است. <input type="checkbox"/> ب) واژه «تضرع» در «و به چه چیز تواضع می کرد برای خدا و تضرع می کرد نزد او؟» به معنی حالتی از اعتراض به خود گرفتن می باشد. <input type="checkbox"/> ج) واژه «اندیشه» در مصرع «غواص اگر اندیشه کند کام نهنگ» به معنی «ترسیدن» است. <input type="checkbox"/> د) واژه «خیره» در «سخن ناپرسیده مگوی و از گفتار خیره پرهیز کن» به معنی «گستاخانه» است. <input type="checkbox"/> | ۰/۲۵ |
| ۴ | معنی «سالاه» را با توجه به عبارت زیر بنویسید. «مردی از سالاه جوانمردان بر تابلوی خرمشهر نگاشته بود... سالاه:.....» | ۰/۲۵ |

معنی و مفهوم شعر و نثر

| | | |
|---|--|-----|
| ۵ | اجزای بیت " بیا تا برآیم دستی ز دل / که نتوان برآورد فردا ز گل " را با جابه جایی و مطابق با الگوی ساخت جمله در زبان فارسی بدون اضافه کردن واژه ای مرتب کنید. (ساماندهی) سپس معنای قسمتی را که زیر آن خط کشیده شده بنویسید. ساماندهی بیت: معنی قسمت خط کشیده شده: | ۱ |
| 6 | معنی عبارت زیر را به نثر روان بنویسید. آری پول ارباب بدی است؛ اما خدمتگزار خوبی است. | ۰/۵ |
| ۷ | معنی بیت زیر را به نثر روان برگردانید. ستودن نداند کس او را چو هست / میان بندگی را نباید بست | ۱ |

درک مطلب

| | | |
|------|---|----|
| ۰/۲۵ | مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید. پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد سگ اصحاب کهف روزی چند پی نیکان گرفت و مردم شد | ۸ |
| ۰/۲۵ | مفهوم «پس جواب خود بگوید بر وجهی که در متقدم طعن نکند» چیست؟ | ۹ |
| ۰/۲۵ | منظور از «آئینه» در بیت «به چشم بصیرت به خود در نگر / تو را تا در آئینه زنگار نیست» چیست؟ | ۱۰ |
| ۰/۲۵ | منظور از «خار مگیلان در بیت «در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم سرزنش ها گر کند خار مگیلان غم مخور» چیست؟ | ۱۱ |
| ۰/۵ | منظور از «دوست» در «تو خود را مرنجان ای طرار که اگر یک دوست خفته است دوست دیگر بیدار است» چیست؟ دوست اول..... دوست دوم | ۱۲ |
| ۰/۲۵ | مقصود از قسمتی که زیر آن خط کشیده شده چیست؟ «گلزار ز عیش لاله باران شد سلطان زمین و آسمان آمد» | ۱۳ |
| ۰/۲۵ | مفهوم اصلی و نهایی دو بیت زیر چیست؟ به قبرستان گذر کردم کم و بیش / بدیدم قبر دولتمند و درویش نه درویش بی کفن در خاک رفته / نه دولتمند برده یک کفن بیش | ۱۴ |
| ۰/۲۵ | منظور از اهلی کردن در «هر چه را اهلی، کنی همیشه مسئول آن خواهی بود» چیست؟ | ۱۵ |
| ۰/۲۵ | بیت «پرسش تشنگی را تو، آبی جوابی / ریگ های بیابان تو را می شناسند» به چه واقعه ای اشاره دارد؟ | ۱۶ |

دانش زبانی

| | | |
|------|---|----|
| ۰/۲۵ | ماضی نقلی و مضارع مستمر فعل «داشتند میکاشتنند» با رعایت شخص و شمار آن بنویسید. مضارع مستمر: ماضی نقلی: | ۱۷ |
| ۰/۲۵ | با توجه به بیت «دشمن دانا که غم جان بود/ بهتر از آن دوست که نادان بود» کدام گزینه نادرست است؟ الف) بیت سه جمله و سه واژه وندی دارد. □ ب) «جان» و «نادان» هسته گروه اسمی و نقش مسندی دارند. □ ج) در بیت دو ترکیب وصفی وجود دارد. □ د) در بیت یک صفت برتر و یک ترکیب اضافی وجود دارد. □ | ۱۸ |

| | | |
|------------------|---|----|
| ۰/۲۵ | متناسب با ساختمان کلمه «کشتیبان» یک واژه از بیت زیر انتخاب کنید و بنویسید. «یوسف گم گشته باز آید به کنعان غم مخور / کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور» | ۱۹ |
| ۰/۲۵ | ردیف را در بیت زیر مشخص کنید. «کار تو پیوسته آزارست، گویی نیست، هست / زین سبب کار دلم زارست، گویی نیست، هست» | ۲۰ |
| ۰/۲۵ | نقش واژه «آرام» در بیت «درمیان کاج ها جادوگر مهتاب با چراغ بی فروغش می خزید آرام گویی او در گور ظلمت روح سرگردان خود را جستجو میکرد» با کدام گزینه متناسب نیست؟ الف) گر چه آرام از دل ما می رود همچنین می رو که زیبا می روی □ ب) آرام و خواب خلق جهان را سبب تویی / زان شد کنار دیده و دل تکیه گاه تو □ ج) در بخار دره های دور می پیچد صدا آرام او طنین جام تنهایی است تار و پودش رنج و زیبایی است. □ د) موج ها خوابیده اند آرام و رام طبل توفان از نوا افتاده است. □ | ۲۱ |
| دانش ادبی | | |
| ۰/۲۵ | با توجه به شعر زیر به پرسشهای داده شده پاسخ دهید. ۱) بیا تا برآریم دستی ز دل / که نتوان برآورد فردا ز گل ۲) کریمما به رزق تو پرورده ایم / به انعام و لطف تو خو کرده ایم ۳) چو ما را به دنیا تو کردی عزیز / به عقبی همین چشم داریم نیز ۴) به لطفم بخوان و مران از درم / ندارد به جز آستانت سرم ۵) چراغ یقینم فرا راه دار / از بند کردنم دست کوتاه دار ۶) خدایا به ذلت مران از / درم که صورت نبندد دری دیگرم الف- آرایه قافیه های بیت اول و چهارم چیست؟ ب- یک تشبیه از شعر بیابید و بنویسید. ج- دو آرایه از بیت سوم بیابید و بنویسید | ۲۲ |
| ۰/۲۵ | بیت های زیر را با دقت بخوانید. ۱) عقل حیران شود از خوشه زرین عنب ۲) پاک و بی عیب خدایی که به تقدیر عزیز ۳) تا قیامت سخن اندر کرم و رحمت او ۴) نعمتت بار خدایا ز عدد بیرون است ۵) سعدیا راست روان گوی سعادت بردند ۱- آرایه ی ذکر شده برای کدام بیت درست نیست؟ الف) بیت (۱) تشخیص، مراعات نظیر □ ب) بیت (۲) تلمیح، تضاد □ ج) بیت (۴) کنایه جناس □ د) بیت (۵) تشبیه کنایه □ | ۲۳ |

| | | |
|---------------------|--|----|
| ۰/۲۵ | <p>۲- با توجه به ابیات بالا کدام گزینه صحیح است؟</p> <p>الف) در بیت دوم و چهارم تضاد و تشبیه وجود دارد. <input type="checkbox"/> (ب) در بیت پنجم تضاد و تشخیص وجود دارد. <input type="checkbox"/></p> <p>ج) در بیت چهارم و پنجم کنایه و تضاد وجود دارد. <input type="checkbox"/> (د) در بیت اول و پنجم تشبیه وجود دارد. <input type="checkbox"/></p> | |
| تاریخ ادبیات | | |
| ۰/۲۵ | <p>کتاب چهار مقاله شامل کدام گفتار نمی باشد؟</p> <p>الف) درباره منجمان <input type="checkbox"/> (ب) درباره عارفان <input type="checkbox"/> (ج) درباره دبیران <input type="checkbox"/> (د) درباره طبیبان <input type="checkbox"/></p> | ۲۴ |
| ۰/۲۵ | <p>همه شخصیت های زیر از تقلید کنندگان گلستان سعدی می باشند به جز.....؟</p> <p>الف) عبدالرحمن جامی <input type="checkbox"/> (ب) قائم مقام فراهانی <input type="checkbox"/> (ج) شیخ محمود شبستری <input type="checkbox"/> (د) مجد خوافی <input type="checkbox"/></p> | ۲۵ |
| ۰/۲۵ | <p>شاعر بیت کدام گزینه همان شاعر بیت «عزیز مصر به رغم برادران غیور / ز قعر چاه برآمد به اوج ماه رسید» می باشد؟</p> <p>الف) آینه چون نقش تو بنمود راست / خودشکن آینه شکستن خطاست <input type="checkbox"/></p> <p>ب) جهان جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان <input type="checkbox"/></p> <p>ج) ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی بر کند / چون تو را نوح است کشتیبان ز طوفان غم مخور <input type="checkbox"/></p> <p>د) چو خواهی که نامت بود جاودان / مکن نام نیک بزرگان نهان <input type="checkbox"/></p> | ۲۶ |
| ۰/۲۵ | <p>اثری از عطار نیشابوری را که به نثر است، بنویسید.</p> | ۲۷ |

گروه آموزش شبستری

شبستری